

Općina Žepče:

Kako lokalna podrška gradi žensko
poduzetništvo

Piše: Slađan Tomić
Photo: Vlado Cubak

Beauty Studio M

BEAUTY STUDIO M
VL. MIRJANA ŠUMIĆ
Žepče, ul. Stjepana Tomaševića b.b.

RADNO VRIJEME
PON-PET 9:00 - 17:00
SUBOTA 9:00 - 13:00
POSREDOVANJE U PROMETU NEPOKRETNOSTI
BROJ: 383 196 038

STOMATOLOG

Dr Mufti

Glamuroz
Frizerski salon

BHI KF
POSREDOVANJE U PROMETU
IMOVINE
Kasumović Fuad
OPĆINSKI ODOBRO
ŽEPČE

TOP
CLEAN

POSLOVNI ULAZ II

OSIGURANJE
IMOVINE
VOZILA

STONE

LG

IU Žepču, manjoj lokalnoj zajednici u kojoj se žene još uvijek često suočavaju s predrasudama i preprekama kada žele pokrenuti vlastiti posao, Mihaela Bakarilo i Dijana Jelić dokaz su da uz znanje, upornost i podršku lokalne zajednice - uspjeh nije nedostižan. Njihove poduzetničke priče pokazuju kako konkretne mjere općinske politike, rodno osjetljive strategije i rad lokalne agencije mogu stvoriti okruženje u kojem žene ne samo da pokreću biznise, već i postaju oslonac drugima.

Kada je prije dvije godine završila srednju školu, Mihaela Bakarilo iz Žepča znala je da želi pokrenuti svoj biznis. Sticanje znanja i vještina frizerskog zanata bio je tek prvi korak ka samostalnoj djelatnosti koju sada uspješno obavlja, ali birokratija, propisi i nepoznati poslovni svijet, bili su prvi izazovi.

Za pokretanje biznisa bila joj je potrebna dodatna edukacija, kao i jasne informacije o programima finansijske podrške i procedurama kroz koje do tih sredstava može doći. Upravo tu vrstu podrške Mihaela je pronašla u Razvojnoj agenciji Žepče, instituciji koja je, kako kaže, postala njen prvi oslonac na putu ka samostalnosti.

“Prije otvaranja biznisa, Razvojna agencija me je poslala na Biznis akademiju. Pohađala sam kurseve digitalnog marketinga i osnove finansija. To je bilo odlično i dobro mi je došlo jer su me na taj način uveli u svijet biznisa”, zadovoljno se prisjeća Mihaela.

Pored edukacije koju je dobila u lokalnoj zajednici, Mihaeli su za pokretanje salona bila potrebna i početna sredstva. Aplicirala je na lokalne grantove Općine i dobila finansijsku pomoć za kupovinu opreme u iznosu od 3.500KM uz pomoć kojih je kupila materijale, farbe, fenove, četke. To nije dovoljno, ali joj je pomoglo da lakše započne svoj biznis.

Mihaela u svom salonu u Žepču koji radi već godinu

Osim finansijske pomoći od velike koristi su joj i savjeti i stručna pomoć Razvojne agencije Žepče* prilikom apliciranja za sredstva viših nivoa vlasti.

Zahvaljujući upravo takvom vidu podrške prilikom prijave na program Federalnog zavoda za zapošljavanje, za jednogodišnje oslobađanje od plaćanja poreza i doprinosa. Takva kombinacija lokalne i systemske pomoći, kako kaže, bila je presudna za stabilan početak.

* Centar poslovnih kompetencija Žepče, od studenog 2018. godine, djeluje kao odjel unutar Razvojne agencije Žepče, a uspostavljen je kroz implementaciju projekta competenceNET. Projekt je sufinanciran sredstvima EFRR i IPA II fondova Europske unije.

Novac dobijen putem granta Razvojne agencije Žepče iskoristila je za kupovinu opreme

Vjetar u leđa iz lokalne zajednice

I Dijana Jelić, diplomirana ekonomistkinja iz Žepča, krenula je u poduzetništvo prije sedam godina, prijavivši se na prvu Startup akademiju* u organizaciji Razvojne agencije Žepče. Imala je ideju, ali nije imala dovoljno informacija kako je provesti u djelo.

“Akademija mi je mnogo pomogla zato što sam tu stekla praktična znanja za razvoj biznisa. Istina, ja sam tada imala neku ideju, ali nisam znala kako da tu ideju sprovedem u realizaciju: šta mi je potrebno, kako u stvari bilo kakav biznis funkcionise”, prisjeća se Dijana, dodajući da je teoretsko znanje sa fakulteta nužno upotpuniti praksom.

Na takmičenju je pobijedila s idejom za mobilnu aplikaciju koja na kraju nije realizirana, ali su joj stečena znanja pomogla da otvori svoju prvu marketinšku agenciju, a potom i firmu za prodaju. Pored finansijske

podrške, smatra da je znanje stečeno na akademiji igralo ključnu ulogu u realizaciji ideje i uspjehu biznisa.

Smatra da bi njen uspjeh bio moguć i bez podrške opštine, ali bi put bio znatno teži. Podrška iz lokalne zajednice, kako finansijska tako i savjetodavna, pomogla je mnogim ženama da se odvaže na poduzetništvo.

Dijana ističe da je za žene izuzetno važna ne samo finansijska podrška, nego i emocionalna i prijateljska podrška koja im daje motivaciju.

“Podrška općine je jako bitna jer Razvojna agencija ohrabruje žene, pruža nam pozitivna iskustva drugih poduzetnica i slično. To je važno jer je žensko preduzetništvo malo osjetljivije, to nije samo preduzetništvo, jer mi imamo i porodicu i djecu te obaveze nije lako uskladiti”, napominje Dijana.

* StartUp akademija je uspostavljena je u Žepču uz podršku Europske unije i Vlade Njemačke kroz program EU ProLocal. Program se danas financira dijelom iz grantova, a dijelom iz sredstava Općine Žepče.

Od 2024. predsjednica je Kluba poduzetnica koji okuplja 29 vlasnica biznisa. Cilj joj je da podrška i ohrabrenje koje je ona dobila od lokalne uprave bude okosnica djelovanja kluba.

“To je mjesto gdje žene ohrabrujemo, podržavamo njihove ideje, trudimo se da nijedna od njih ne bude sama, u svojoj borbi u razvoju vlastitog biznisa”, pojašnjava.

U malim sredinama, poput Žepča, žene često osjećaju pritisak tradicionalnih normi koje im onemogućavaju da se posvete poslovanju jer moraju balansirati porodične i poslovne obaveze.

“Kroz rad Kluba poduzetnica primjećujem da mnoge žene još uvijek nisu toliko slobodne. Desi se da žena vlasnica biznisa ne može doći na sastanak jer je u toku tog dana već izlazila iz kuće pa ne mogu opet jer nemaju gdje ostaviti djecu”, uočava Jelić.

www.to...a

Dijana Jelić u prostorijama firme koje je osnovala uz pomoć RAŽ-a

Dio asortimana koji se nalazi u ponudi njene firme

Rodno osjetljive politike u službi lokalnog razvoja

Direktorica Agencije Branka Janko pojašnjava da njihova podrška ženama ne završava isplatom novca na račun, uz njih su i godinama nakon što pokrenu biznis.

“Agencija je i dalje servis za njih, jer iskreno, kada pokrenu biznis, tada im tek treba podrška – posebno u prve tri do pet godina poslovanja. Mi smo tu za savjete, za pomoć, za razgovor”, pojašnjava Janko.

Razvojnu agenciju Žepče osnovala je Općina Žepče s ciljem bržeg i učinkovitijeg lokalnog ekonomskog razvoja, a aktivnosti ove agencije obuhvataju, između ostalog: edukaciju poduzetnika i poduzetnica, promociju poduzetništva i njihovo umrežavanje. Agencija je od 2013. godine zadužena i za izradu lokalnog Gender akcionog plana i nosilac je odgovornosti za dijelove njegove provedbe, naročito za mjere aktivnih politika zapošljavanja žena i

informiranje žena o njihovim pravima na tržištu rada i prilikama za zapošljavanje i samozapošljavanje.

Općina Žepče i RAŽ aktivni su učesnici i u radu Saveza općina i gradova Federacije BiH gdje rodno odgovorne prakse dijele sa ostalim članicama.

U općini Žepče rodna ravnopravnost nije samo deklarativna vrijednost – ona se aktivno ugrađuje u lokalne strategije, procese i prakse.

„Kada radimo fokus grupe, strateške dokumente – uvijek vodimo računa o ravnoteži među spolovima. Kada smo radili novi Gender akcioni plan, kao i Strategiju za mlade, pazilo se da žene ravnopravno učestvuju u izradi mjera“, ističe Janko.

Imajući u vidu podzastupljenost žena na tržištu rada, kao i strateške ciljeve definisane Gender akcionim planom, donesena je i konkretna mjera kojom se ženama pri ocjenjivanju prijava za podršku samozapošljavanju dodjeljuje dodatnih pet bodova.

Branka Janko, direktorica Razvojne agencije Žepče

Na godišnjem nivou, općina Žepče podrži oko deset novih biznisa, a žene sve češće koriste prilike da apliciraju i na programe sa viših nivoa vlasti. Razvojna agencija im i tada ostaje na raspolaganju za savjet, podršku i tehničku pomoć.

U zavisnosti od programa, dostupni iznosi finansijske podrške se razlikuju. „Zavod za zapošljavanje nudi oko 10.200 KM kroz mjesečne isplate, a Općina Žepče dodaje između 3.500 i 4.000 KM, dok je u proizvodnim djelatnostima moguće kasnije aplicirati i za dodatnih 8.000 KM“, objašnjava Janko.

Primjeri poput Žepča prepoznati su i šire. Općina je aktivna članica Mreže za rodnu ravnopravnost, koja okuplja uposlenike lokalnih uprava posvećenih unapređenju rodne ravnopravnosti u svojim zajednicama. Mrežu koordinira Savez općina i gradova Federacije Bosne i Hercegovine (SOG FBiH), a uspostavljena je uz podršku projekta „Jačanje Saveza općina i gradova u BiH“, koji

implementira SALAR International u saradnji sa Savezom općina i gradova FBiH i Savezom opština i gradova RS, uz podršku vlada Švedske i Švicarske.

„Razmjenjujemo iskustva, dobivamo savjete, informacije, primjere dobre prakse. Da nema Saveza, sve bi bilo znatno teže“, kaže Janko.

Dodaje i da Savez „radi dobar posao“ u umrežavanju lokalnih zajednica u oblasti ravnopravnosti i drugih razvojnih procesa, ali naglašava i važnost edukacije, posebno na nivou općinskih vijeća.

„Potrebno je kontinuirano raditi na podizanju svijesti i znanja, jer i na lokalnom nivou ima otpora prema rodnoj ravnopravnosti“, zaključuje.

Priče Mihaele i Dijane najbolje pokazuju kako znanje, podrška lokalne zajednice i rodno osjetljive politike mogu biti ključ uspjeha žena u biznisu. Kroz mrežu Saveza općina i gradova, takvi primjeri mogu biti inspiracija i putokaz i drugim zajednicama u Bosni i Hercegovini.

